



**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

5. Secunda conclusio ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

acervi, quæ est ratio per quam opponitur unitati, non est divisus à se, sed indivisus: ergo in esse acervi habet rationem constitutivam unitatis: ergo oppositum ut oppositum habet rationem formalem constitutivam alterius oppositi; unde esset oppositum, & non oppositum: antecedens patet, quia attributum non opponitur essentia, neque essentia attributo: sed vnum est attributum entis: ergo vnum non opponitur enti; ergo vnum non opponitur acervo in ratione entis, cum in illa ratione convenient, sicut homo non opponitur equo in esse animalis, nec risibilitas hominis opponitur inhospitalitati, vel equo in ratione entis, quia ratio convenienti non est ratio disconvenienti, maxime quæ consistit in oppositione, sic similiter acervus, & vnum non possunt opponi in ratione entis ut sic: sed in ratione multitudinis, & unitatis, quia in ratione habendi esse convenient; ex quibus colligitur solutionem adversariorum, potius esse pro nobis quam in favorem illorum, ut patet ex hoc dicto argumento.

- 47 Item, quia multitudo ut multitudo, si in quantum ens esset divisa à se, etiam esset divisa in esse multitudinis, quia quicquid convenit essentiali rationi convenit illi, de cuius essentia est adæquate: sed de essentia multitudinis est esse ens adæquate: ergo si enti convenit quod dividatur à se, etiam convenit multitudini de cuius essentia est. Unde iam multitudo esset divisa à se ipsa, quod falsum probavimus.

SVBSECTIO V.

Secunda Conclusio ponitur.

- 48 **S**ecunda conclusio; vnum non addit primario essentialiter negationem divisionis ab alio: hæc est communis opinio, quia vnum ut vnum est absolutum: sed absolutum ut tale, non potest addere divisionem ab alio in suo primario, & formali conceptu: ergo vnum ut vnum non potest dicere divisionem ab alio primario. Maior est evidens, quia vnum ut vnum nullam dicit relationem, nec transcendentalem, nec prædicamentalem primario: ergo vnum ut vnum est absolutum. Antecedens sic patet de prædicamentali, quia si vnum ut sic diceret relationem prædicamentalem, omne contentum sub illo diceret talem relationem: sed hoc est falsum: ergo vnum ut sic non dicit relationem prædicamentalem. Maior est evidens secundum illud principium: dici de omni, & dici de nullo, id est quicquid convenit superiori realiter convenit omni contento sub illo: sed vnum ut sic dicit relationem prædicamentalem per vos realiter constituentem vnum: ergo omne contentum sub illo diceret talem relationem: sed hoc est falsum, quod sic probatur, quia Deus est contentus sub vno ut sic: sed Deus est incapax relationis prædicamentalis realis, quia ut in Logica longe probavimus, relatio est modus accidentalis ex natura rei distinctus à re in qua fundatur scilicet: sed Deus est incapax modi ex natura rei distincti ab ipso: ergo Deus est incapax talis, &c. ergo relatio prædicamentalis illa non convenit omni contento.

- 49 De relatione transcendentali sic probatur, quia relatio transcendentis est ordinatio essentialis relati ad aliquod à parte rei distinctum ab

ipso relato, tanquam à termino: sed vnum ut sic non potest essentialiter ordinari ad aliquod distinctum realiter ab ipso: ergo non habet relationem transcendentalem; quoad primam partem maior clara est, quia relatio transcendentis in hoc distinguitur à prædicamentali, quod relatio prædicamentalis non est de essentia: sed extra essentiam rei, relatio autem transcendentis est de essentia, & intra essentiam relati, ut patet in relatione potentiarum ad obiecta animæ ad corpus; quoad secundam partem illius maioris sic probatur, quia omnis relatio realis dicit oppositionem cum suo termino, in ratione relativa, quod adeo verum est, ut etiam relationes, quæ dantur in divinis, dicant oppositionem secundum illud tritum axioma, in divinis omnia sunt vnum, ubi non obviat relationis oppositio, quæ relationes transcendentales, vel quasi transcendentales dicuntur: Item potentia dicit relativam oppositionem cum suo obiecto: sed oppositio non potest dari, nisi inter distincta à parte rei, quæcumque enim vera, & propria oppositio realis excludit ab identitate aliud, hoc est distinguitur realiter ab illo; quod patet in exemplo supra posito; Pater enim æternus opponitur, & dicit oppositionem respectu Filii, & ideo distinguitur realiter à Filio, quod etiam contingit in materia; nam materia prima dicit oppositionem relativam transcendentem cum forma, & materia prima propter hanc oppositionem dicit distinctionem realiter à forma: sed vnum ut sic nullum habet distinctum à parte rei à se ad quod possit dicere talem relationem transcendentem in primis; quia omnia quæ sunt à parte rei, sunt inferiora vnius ut sic transcendentis: sed nullum inferius essentialiter distinguitur realiter à superiori metaphysico: ergo nullum habet realiter distinctum à parte rei, ad quod dicat talem relationem.

Dices posse dicere illam relationem ad multitudinem.

Sed contra, quia unitas est mensura multitudinis seu numeri, ut probat latissime Aristoteles, in *met. lib. 5.* quod confirmat Divus Thomas, multis rationibus, & exemplis: sed mensura ut mensura non dicit ordinem transcendentem realem ad mensurabile, & ideo ut ipse Aristoteles ait, tertium genus relationum, quod est inter mensurabile, & mensuratum, & ex alia parte mensuram non esse mutuum, quia ex parte mensuræ non correspondet alia relatio: mensura enim non respicit mensurabile, licet mensurabile respiciat mensuram, quod clarissime probatur exemplo potentie visivæ; lux enim, quæ obiectum est potentie visivæ nullam dicit relationem transcendentem ad potentiam visivam, alias obiectum specificaretur à potentia, & iterum potentia ab obiecto, quem modum specificationis vocat Aristoteles circulum vitiosum, ratione cuius nullus definitur lucem, definit in ordine ad potentiam visivam. Clarius explicatur in obiecto intellectus; Deus enim, qui obiectum est intellectus creati, nullum dicit ordinem transcendentem ad illum, alias haberet pro causa finali intellectum creatum, quia omne specificativum vel est causa finalis, vel formalis extrinseca, à qua sicut accipit speciem (hoc enim sonat specificari) ita specificatum sumit essentiam, in qua specificatione dependet ab specificante; atqui Deus omnino est à se, & nullam habet causam: ergo à nullo

to specificatur nec accipit speciem; præcipue ab accidenti, quale est intellectus creatus: ergo sub ratione intelligibilis non dicit ordinem transcendentalem ad potentiam; atqui in hoc convenit Deus cum cæteris objectis: ergo nullum obiectum dicit ordinem transcendentalem ad potentiam ratio à priori est.

Quia ordo transcendentalis est de essentia illius, cuius ordo est, & non convenit secundario rei, cuius est ordo; unde ordo transcendentalis in materia prima est de essentia illius, nec est prædicatum secundarium materiæ primæ: sed intelligibilitas in ente, & visibilitas in luce sunt secundarij conceptus entis, & ideo intelligibilitas, quæ veritas transcendentalis est, est attributum, seu passio entis: ergo intelligibilitas in ente non est ordo transcendentalis ipsius ad potentiam; patet consequentia, quia ordo transcendentalis, ut diximus, non est attributum, nec secundarius conceptus, sed potius est essentia, & primarium constitutum rei; sed intelligibilitas, seu veritas, utpote attributum est secundarius conceptus rei: ergo intelligibilitas non est ordo transcendentalis in resed intelligibilitas est ratio constitutiva obiecti in quantum obiectum est: ergo obiectum ut obiectum non dicit ordinem transcendentalem ad potentiam, quia id, quod est mensura alterius, non debet iterum mensurari ab ipso, hoc est referri essentialiter ad illud, alias de primo ad ultimum idem à seipso mensuraretur, quia quod est causa causæ, est causa causati: atqui unitas est mensura numeri, seu multitudinis: ergo unitas non dicit ordinem transcendentalem ad multitudinem.

Item, quia Deus secundum se, sine eo quod concipiatur in ordine ad aliud est vnum perfectissimum, ex eo quod nullam habeat divisionem in se, nam præcise ex eo quod concipiatur sine divisione, non est plura, aut multa: ergo secundum se est vnum sine eo quod ad hunc conceptum debeamus intelligere Deum in ordine ad aliud, sed tantum in se, & ut in se est, præcipue, quia Deus incapax est cuiuscunque ordinis, quia in Deo fides catholica non cognoscit, nisi relationes producentis, & producti, per quas distinguuntur divinæ personæ; atqui relatio vnius non est producentis, & producti: ergo non datur in Deo relatio vnius: ergo unitas non constituitur per relationem, sed per absolutam indivisionem.

Minor primi, & præcipui syllogismi sic probatur, quia divisio positive sumpta est relatio formaliter, ut supra probavimus; nam est relatio distinctionis; sed vnum, ut vnum non est relativum, sed absolutum omnino in ratione vnius transcendentaliter: ergo vnum, ut vnum non dicit divisionem.

Dices, divisionem non solum esse relationem: sed negationem identitatis cum alio.

Sed contra primo, quia si divisio negative sumpta est de ratione unitatis, sicut & indivisio; ergo ratio unitatis constat ex duplici negatione: ergo istæ negationes sunt priores ista unitate, nam constitutiva priora sunt constitutis, & partes definitionis sunt priores definito; tunc sic: ergo prior est multitudo ipsa unitate, quod est impossibile; siquidem multitudo componitur ex unitatibus: patet ista consequentia; nam indivisio, & divisio non sunt vna, & eadem negatio ut contrarij fatentur, sed duæ; ubi autem est dualitas, ibi pluralitas est, & multitudo.

Urgetur amplius; quia illa dualitas negationis constituitur duabus negationibus de quacunque, vel de vnaquaque illarum negationum: rogo, an sit vna negatio, vel non; non potest dici quod non sit vna negatio, quia non sunt plures negationes. Iterum interrogo de illa, an constituitur in esse vnius negationis per dualitatem vel non; si non: ergo etiam vnum potest constitui, non per dualitatem, si constituitur, proceditur in infinitum, & præterea, quia hoc impossibile est, nam ens, v.g. in quantum vnum per vos, constituitur per duplicem negationem, quæ negationes uti diversæ, non possunt vniri inter se realiter, vna enim est negatio identitatis alterius, alia est negatio divisionis in se, quæ sunt negationes separatae, & divisæ inter se: ex quibus non potest coalescere vna per se negatio: ergo constitutum entis in esse vnius dicit carentiam ut quo illius rationis, quam habet formaliter constitutum ab ipso, & dicit negationem illius; Quod autem dicat negationem sic patet, quia ens ut vnum necessario, & formaliter dicit indivisionem; sed illud constitutum unitatis adequatum habet divisionem; nam indivisio in se dividitur à divisione ab alio: ergo illud adequatum constitutum dicit negationem illius, quod formaliter est in constituto; unde evidenter sequetur, non esse constitutum illius; ideo enim frigiditas non potest constituere calidum, quia frigiditas dicit negationem caloris, qui est in calido formaliter, ut supra late probavimus: ergo si illud constitutum dicit negationem eius, quod est in constituto, non poterit esse constitutum talis constituti.

Secundo, quando duo sunt de essentia alicuius metaphysice, vnum se habet ut contrahens, & aliud ut contrahibile: sed istæ duæ negationes non possunt ita se habere: ergo ambae non sunt de essentia unitatis. Probatur minor: quia contrahens est distinctivum; ergo negatio illa, quæ est divisio ab alio, cum sit posterior negatione indivisionis, erit contrahens, & distinctivum unitatis; sed hoc implicat: ergo. Probatur minor; ex vi negationis illius, quæ divisio est, non est à quo unitas possit distinguui: ergo talis negatio non est contrahens, & distinctivum. Probatur hæc minor, quia vnum ut sic non est, à quo distinguatur ex vi illius divisionis, cum iam adæquate ex vi indivisionis in se distinguatur; nam in vno subiecto non potest dari duplex distinctivum. Declaratur hoc ex eo quod ego intelligam aliquid habere in se divisionem; intelligo multitudinem: ergo è contra ex eo quod intelligam aliquid habens indivisionem in se, intelligo vnum.

Hoc totum ex Aristotele lib. 5. met. cap. 6. patet, ubi definit unitatem transcendentalem solum per indivisionem rei in se; sed hæc definitio esset inepta, si unitas includeret primario, & formaliter divisionem ab alio: ergo. Minor probatur; quia inepte definirem Angelum per solum spiritum, cum Angelus præter spiritum, habeat rationem completi, & habeat rationem substantiæ; sicut inepte definiretur homo per solum animal; sed vnum includit, præter negationem divisionis in se divisionem ab alio: ergo male definitur per solum negationem divisionis in se. Item D. Thomas in 1. distinct. 24. quest. 1. art. 1. ad certum ait, vnum transcendens sic proprie, & vere definitur, vnum est ens quod non dividitur in se: ergo ex sententia D. Thomæ confirmantis locum Aristotelis vnum solum includit indivisionem in se.

SVB